

Vađenje materice

POSLEDNJI ADUT U LEČENJU POTEŽE SE KAD NIŠTA DRUGO NE POMAŽE, JER MOŽE DODATNO DA ISKOMPLIKUJE ŽIVOT ŽENA

Histerektomija može ozbiljno uticati na psihičko i fizičko zdravlje pacijentkinje, koja ostaje bez mogućnosti rađanja

NEPOSREDNE KOMPLIKACIJE:

- vezane za anesteziju
- infekcija
- krvarenje
- oštećenje okolnih organa
- tromboembolijske komplikacije

KRATKOTRAJNE KOMPLIKACIJE:

- bol i nelagodnost
- problemi s mokrenjem
- problemi s crevima - nadutost, zatvor, smanjene učestalosti defekacije, analna inkontinencija
- komplikacije hirurške rane
- dehiscencija vaginalnog kafa - popuštanje šava

na vagini

- psihološki efekti - 6-7% odsto žena razvije neki oblik depresije ili anksioznosti

DUGOROČNE KOMPLIKACIJE:

- seksualna disfunkcija
- hormonske promene - rizik od prevremene menopauze
- pojava fistula (abnormalna komunikacija između organa)
- spad karličnih organa
- hirurška menopauza - mortalitet 16,8% za razliku od 13,3% kod onih u prirodnoj menopauzi
- osteoporoza - učestalost čak dva puta veća
- kardiovaskularne promene
- kognitivne promene

je mogu biti kratkoročne i dugoročne. Prve mogu da znače bol i nelagodnost, probleme s mokrenjem.

- Ali i probleme s crevima za koje određene studije navode da nemaju veze s histerektomijom, već da su uzroci drugi faktori kao što su prethodni vaginalni porođaji, operacije u abdomenu, nebalansirana ishrana. Kako u stručnim krugovima nema konsenzusa o tome, neophodan je individualni pristup svakoj pacijentkinji - naglašava doktor.

Popuštanje šava

Ređa komplikacija je tzv. dehiscencija vaginalnog kafa, koja predstavlja popuštanje šava na vagini nakon totalne histerektomije. Češća je kod laparoskopske histerektomije u odnosu na abdominalnu. Moguća je pojava fistula - abnormalne komunikacije između organa (npr. vezikovaginalna, rektovaginalna) koja zahteva kompleksno hirurško lečenje.

- Psihološki efekti ostanka bez materice zavise od starosti pacijentkinje, razloga za histerektomiju, mentalnog sklopa same žene, socioekonomskog okruženja, postojanja adekvatnih informacija i saveta pre i nakon same operacije. U velikoj studiji koja je 22 godine pratila i poredila grupu od 2.000 žena koje su imale histerektomiju sa 2.000 njih koje nisu primećeno je da su žene mlađe od 35 godina imale 47% veći rizik od pojave depresije, a 45% od pojave anksioznosti - ističe

dr Pantelić i dodaje:

- Dugoročne komplikacije mogu biti spad mokraćne bešike, creva, vagine a češće su kod žena čiji je posao podrazumevao dugotrajno stajanje, podizanje teškog tereta, kao i kod gojaznih pacijentkinja.

Značajan procenat žena ima simptome seksualne disfunkcije - smanjenje libida, senzacija u vagini, njene elastičnosti i vlažnosti, kao i poteškoće u dostizanju orgazma...

- Hirurška menopauza, za razliku od prirodne, nosi povećan procenat mortaliteta, kao i veći procenat plućnih i kardiovaskularnih bolesti. Takođe, u većem procentu dolazi do pojave kognitivne disfunkcije, Parkinsonove bolesti, osteoporoze - naglašava ginekolog i zaključuje:

- Histerektomija je čest hirurški postupak koji može značajno poboljšati kvalitet života žena s različitim ginekološkim stanjima. Važno je da pacijenti imaju otvorenu komunikaciju sa svojim zdravstvenim radnicima, prate postoperativne instrukcije i potraže medicinsku pomoć ako se pojave komplikacije. Takođe, neophodna je i međusobna saradnja lekara različitih specijalnosti, tj. multidisciplinarni pristup ovom veoma kompleksnom problemu koji može da dovede ženu u jako tešku i nezavidnu situaciju. Uz pravilnu negu i podršku, većina žena može se dobro oporaviti i vratiti u normalan život nakon histerektomije.

J. S. Spasić

Histerektomija predstavlja delimično ili potpuno hirurško uklanjanje materice. Jedna je od najčešćih operacija uz carski rez i operaciju žučne kese i procedura je koja ženu onesposobljava za rađanje, utiče na njeno fizičko i psihičko zdravlje i hormonsku ravnotežu, a nosi i brojne potencijalne komplikacije. Materica se hirurški uklanja kada konzervativne metode u lečenju nisu dale rezultate ili kada postoji maligna bolest ili sumnja na istu - ističe za Kurir doc. dr sc. med. Miloš Pantelić, načelnik Operativne ginekologije i zamenik upravnika Klinike za ginekologiju i akušerstvo Univerzitetskog kli-

ničkog centra Vojvodine. Sama histerektomija može uključiti uklanjanje jajnika (ooforektomija), jajovoda (salpingektomija) i drugih okolnih struktura, a može biti i potpuna (uklanjanje tela i grlića materice, tzv. kompletna) ili delimična (bez uklanjanja grlića materice tzv. supracervikalna ili suptotalna).

Rez preko trbuha

- Većina histerektomija u svetu i kod nas radi se poprečnim ili uzdužnim rezom preko trbuha tzv. abdominalna histerektomija. Vreme oporavka je četiri do šest nedelja, ponekad i duže. Vaginalna histerektomija se u potpunosti izvodi kroz vaginalni kanal, bez reza na trbuhu, oporavak je brži. Sve više se koristi i laparoskop-

jasno definisane indikacije, gde je oporavak brži u odnosu na prethodno navedene. Postoji i kombinovana laparoskopsko vaginalna operacija uklanjanja materice - objašnjava dr Pantelić.

Komplikacije uklanjanja materice mogu biti brojne, počev od neposrednih, kao što su krvarenje, komplikacije vezane za anesteziju, povrede okolnih organa (mokraćna bešika, creva, mokraćovodi, veliki krvni sudovi, nervi u ma-

loj karlici), infekcije, tromboembolijske komplikacije.

- Povrede bešike i uretera (mokraćovoda) češće su kod laparoskopске nego kod abdominalne histerektomije, dok je s povredama creva obrnut slučaj. Gojazne i starije pacijentkinje češće imaju povrede urinarnog trakta. A oštećenje autonomnih nervnih vlakana može dovesti do disfunkcije mokraćne bešike - ističe dr Pantelić i dodaje da je kod polovine slučajeva tromboembolijskih komplikacija reč o plućnoj tromboemboliji, koja je najčešći uzrok smrtnosti posle ginekoloških operacija (više od 40%).

Uzavisnosti od toga koliko trajaju, komplikaci-

▲ Doc. dr sc. med. Miloš Pantelić, načelnik Operativne ginekologije KC Vojvodina